

TIETUE

Jyväskylän yliopiston kirjaston asiakastiedote

URN:NBN:fi:juu-20105241911

Nro 2/2010

Tässä numerossa:

Rinnakkais-
julkaiseminen
helpompaa kuin
on luultu

Kirjasto tutkijan
apuna

Väitöskirjastartista
potkua

Käyttäjäkyselystä
kehittämisideoita

Kesän tulevat
näyttelyt

Näkemiin!

Ylikirjastonhoitaja Pirjo Vatanen jää eläkkeelle. Kirjaston johtajana vuodesta 2002 saakka toiminut Pirjo Vatanen siirtyy eläkkeelle 1.6.2010 alkaen. Pirjon läksiäisjuhlaa vietettiin maaliskuun lopussa Villa Ranassa. Toivotamme Pirjolle antoisia eläkepäiviä!

Kirjasto toivottaa kaikille asiakkailleen
aurinkoista ja lämmintä kesää!

Open access -luvan tarkistaminen helpompaa kuin luullaan

Olisitko kiinnostunut tallentamaan tieteelliset artikkelisi avoimesti saataville, mutta et tiedä, onko se kustantajan politiikan mukaan luovallista?

Tutkimusten mukaan iso osa kirjoittajista olisi halukas laittamaan omat artikkelinsa julkisesti Internetiin, mutta ei tiedä, salliiiko artikkelin aiemmin julkaissut kustantaja sitä. Asian kysyminen jokaiselta kustantajalta erikseen vie aikaa ja yleinen luulo on, ettei asia joka tapauksessa ole sallittua. Kuitenkin yllättävän moni kustantaja sallii rinnakkaisjulkaisemisen. Julkaisulupaa ei myöskään useimmissa tapauksissa tarvitse erikseen kustantajilta kysyä. Lehtien/kustantajien suhtautuminen open access -arkistointiin selviää helposti ns. Sherpa/Romeo -palvelusta (<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>).

...opening access to research
[Home](#) | [Guidance](#) | [Repositories](#) | [Projects](#) | [Links](#) | [About](#) | [Contacts](#)

SHERPA RoMEO

[RoMEO Home](#) | [Search RoMEO](#) | [Browse RoMEO Publishers](#) | [Suggest a Publisher](#)

Publisher copyright policies & self-archiving

Found 3 publishers when searched for **springer**:

Key: ✓ Can archive ✓ Archiving with restrictions ✗ Cannot archive ? Unclear policy — No information \$ Fee for publisher's version

Important: Check the full record for your publisher, because archiving may be subject to restrictions or conditions.

Publisher (linked to the full RoMEO details)	Self-archiving Rights				Paid OA Option
	RoMEO Colour	Author's Pre-Print	Author's Post-Print	Publisher's Version/PDF	
Humana Press (Springer imprint)	Green	✓	✓	✗	\$
Kluwer (now part of Springer)	Green	✓	✓	✗	\$
Springer Verlag (Germany)	Green	✓	✓	✗	\$

SherpaRomeo -palvelu sisältää tiedot useimpien isojen kustantajien suhtautumisesta rinnakkaisjulkaisemiseen. Kirjoittamalla kustantajan nimen hakuvalikkoon saa esiin yllä olevan kaltaisen taulukon siitä, onko open access -tallentaminen sallittua vai ei ja jos, niin millä ehdoin. Versiovaatimus voi olla eri kuin painetun lehden artikkelin ja viivästetty saatavuus eli ns. embargo-aika ehkä edellytetään, mutta luultua useampi kustantaja on kuitenkin ns. Green-kustantaja eli suhtautuu asiaan myönteisesti.

Yliopiston JYX-julkaisuarkisto (<https://jyx.jyu.fi>) on perustettu nimenomaan edistämään yliopistossa harjoitettavaa avoimen saatavuuden politiikkaa. Mikäli olet kiinnostunut tallettamaan tieteelliset artikkelisi avoimesti saataville ja siten hankkimaan lisänäkyvyyttä ja vaikuttavuutta itsellesi ja tutkimuksillesi, ota yhteyttä JYX-julkaisuarkistoon osoitteeseen jyx@jyu.fi.

Lisätietoja: Marja-Leena Harjuniemi

Tutkijan kumppaniksi

Jyväskylän yliopisto kouluttaa akateemisia asiantuntijoita, jotka kykenevät uutta tietoa tuottamalla ja soveltamalla sekä tieteelliseen ajatteluun perustuvalla kriittisyydellä muuttamaan maailmaa. Näin sanotaan vuoteen 2017 ulottuvassa LAATUA JA LIIKETTÄ -strategiassa. Yliopiston kirjasto on kehysorganisaationsa keskeisenä tietoresurssina osa tätä akateemisen asiantuntijuuden vahvistamiseen tähtäävää suunnitelmaa. Kirjastossa onkin tutkijapalveluiden järjestäminen ja kehittäminen nostettu yhdeksi lähitulevaisuuden painopistealueeksi. Suunnittelua varten on perustettu asiantuntijoista koostuva työryhmä.

Painettujen aineistojen rinnalla jatkuvasti yleistyvät digitaaliset kokoelmat ovat muuttaneet kirjastoa ja kirjaston toimintoja. Kirjastossa työskentelevien asiantuntijuus korostuu tilanteissa, joissa tutkijan oma tietämys loppuu. Näissä tilanteissa kirjaston asiantuntijan on puhuttava tutkijakumppaninsa kielellä. Toiminnan kehittämisen perusedellytys on, että kirjaston henkilökunta vahvistaa omaa akateemista asiantuntijuuttaan ja osaamistaan. Vahvaa erityisosaamista tarvitaankin, jos kirjastot päättävät investoida nimenomaan oman kehysorganisaationsa jäsenille suunnattuihin räätälöityihin palveluihin ja tietoprosessimalliin, jossa kirjasto on innovatioketjun ydinresurssi. Haasteet ovat samat kaikissa uudistuvan yliopistolaitoksen muutoksiin vastaavissa yliopistokirjastoissa.

Informaatikko Marja Kokko

Osaamisen päivitystä Väitöskirjastartin avulla

Idea erityisestä väitöskirjantekijän kirjastostarttikouluksesta syntyi tietohallintokeskuksen ja kirjaston yhdessä järjestämän Väitöskirja kuosiin –koulutuksen osallistujien kommentteista. Pikakurssimaiselle katsaukselle kirjaston tarjoamiin aineistoihin ja muihin palveluihin tuntui olevan kysyntää. Tietoaineistoa on nykyisin verkon kautta käytettävissä valtavasti, ja on tullut myös kokonaan uudenlaisia työkaluja, kuten viitteidenhallintaohjelmat. Kirjaston sivuilta löytyvät niin aineistot kuin tiedonhankinnan oppimateriaalitkin, mutta niihin perehtymisessä on oma työnsä, jos edellisistä opinnoista on jo vuosia. Jatko-opiskelijan muistikuvat tiedonhankinnasta saattavat joskus olla ajalta ennen sähköisiä palveluja, mutta tietojen päivittäminen voi olla paikallaan, vaikka verkkoaineistoja olisi käyttänytkin.

Tarpeeseen vastataksemme järjestimme kokeilumielessä kevättalvella Väitöskirjastartti-koulutuksen. "Betaversioon" oli paketoituna tiedonhankintaan liittyviä asioita ja periaatteita, tietokantoja hakuharjoituksineen sekä viitteidenhallintaohjelma RefWorksin käyttö ja Wordiin tehdyn JY:n väitöskirjamallipohjan paikantaminen. Tarjolla ollut uusi koulutus oli huomattu, paikat täyttyivät, eikä palautekaan ollut hassumpaa. Niinpä koulutus varmasti saa jatkoa, sisällöltään entistä ehompana.

Informaatikko Liisa Halttunen

Käyttäjäkyselyyn vastattiin vilkkaasti

Kansalliskirjaston koordinoima kirjastojen käyttäjäkysely toteutettiin tänä keväänä samanaikaisesti kaikissa yliopistokirjastoissa. Jyväskylän yliopiston kirjaston kyselyyn tuli kaikkiaan 701 vastausta. Vastaaajista 87 % käytti eniten pääkirjastoa ja 13 % eri kampuskirjastoja. Vastaaajakunta oli naisvaltaista (86 %). Opiskelijat olivat vastaaajina selkeästi aktiivisin ryhmä. Vastauksista 82 % saatiin joko alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavilta opiskelijoilta. Mikäli mukaan lasketaan myös jatko-opiskelijat ja avoimen yliopiston opiskelijat, opiskelijoiden osuus oli 90 %. Eniten vastauksia tuli humanistiselta koulutusalaalta (37 %). Seuraavina olivat kasvatustieteellinen (18 %), luonnontieteellinen (12 %), yhteiskuntatieteellinen (10 %) ja psykologian (10 %) koulutusala.

Vastaaajista noin puolet käy kirjastossa joka viikko. Lähes kaikki lainaavat, palauttavat, varaavat tai uusivat aineistoa. Suuri osa vastaaajista hyödyntää kirjastoa opiskelu- ja työskentelytilana. Tietokoneita käytetään paljon sekä kopioidaan ja tulostetaan. Elektronisista palveluista suosituin on kirjaston oma kokoelmaluettelo (JYKDOK), jota yli puolet käyttää viikoittain. Myös kirjaston verkkosivuilla vieraillaan usein. NELLI-portaalia käyttää viikoittain noin neljäsosa vastaaajista. Puolet vastaaajista lukee elektronisia kirjoja korkeintaan muutaman kerran vuodessa, mutta elektronisia lehtiä käytetään useammin.

Kirjasto kiittää lämpimästi kaikkia vastaaajia! Saimme kyselyn ansiosta runsaasti myös vapaamuotoisia kommentteja ja kehittämisehdotuksia. Kyselyn tulokset käydään tarkemmin läpi tulevana kuukausina ja niiden vaikutuksista kirjaston kehittämiseen kerrotaan syksyllä mm. Verkkomakasiini-lehdessä.

Kirjastonhoitaja Annikki Järvinen

Kesän 2010 näyttelyt kirjastossa

Osaatko suudella tai tiedätkö miten voi päästä neljässätoista päivässä morsiameksi, entä mikä on tie rikkaan naisen sydämeen?

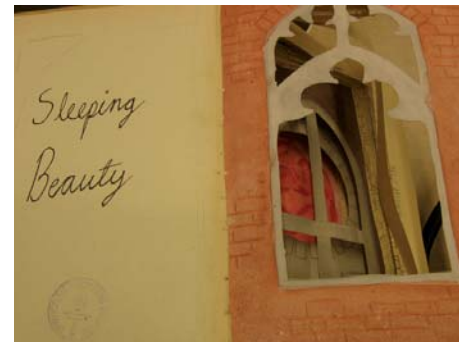
Kirjaston ensimmäisessä kerroksessa avautuu touko-kesäkuun vaihteessa Kuukauden kirja –näyttelyvitriinissä valikoima menneiden vuosien elämänohjekirjallisuutta. Näyttely on avoinna koko kesän.

Näyttely on koottu Jyväskylän yliopiston kirjaston vaapakappalekokoelmasta. Ennen vuotta 1955 julkaistu aineisto on luetteloitu varastoon vanhan UDK-luokituksen mukaan. Näyttelyn elämänohjekirjallisuus löytyy osastosta 5f.

Kirjaston muita näyttelyitä kesän aikana

2.6.-17.9. **Sukututkimusta Sursillianasta lähtien** – 350 vuotta suomalaista sukututkimusta. Pienoisnäyttely 2. krs:n vitriinissä.

Ex Libris –näyttelytilassa:

24.5.-31.7. **Poistokirjojen uusi elämä** – Viitaniemen koulun kuvislaisten mielikuviutus lähti lentoon.

2.8.-11.9. **Turun akatemian väitöskirjat**. Näyttely liittyy Athenis Finlandiae –kulttuuritapahtumaan.

ATHENIS FINLANDIAE

Tietue

Jyväskylän yliopiston kirjaston asiakastiedote
1. vsk 2009
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Toimituskunta:
Jyväskylän
yliopiston kirjaston
viestintäryhmä

